

**Nader ecologisch onderzoek
Huismus, gierzwaluw, vleermuizen, steenmarter,
wezel, grote vos en teunisbloempijlstaart.**

**Bitsweg 9-11
Uden**

Rapport nr. 2022.019a
Oktober 2022

Taharo

Ecologisch advies
Valleiweg 51
30911 DB Rhenen
www.taharo.nl

Inhoudsopgave

AANLEIDING	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel	3
1.3 Leeswijzer	3
2.OMSCHRIJVING ONDERZOEKSGBIED	4
2.1 Huidige situatie	4
2.2 Aanwezige ecotopen	4
2.3 Toekomstige (geplande) situatie	5
3.WERKWIJZE	6
3.1 Huismus	6
3.2 Gierzwaluw	6
3.3 Vleermuizen	7
3.4 Steenmarter en wezel	8
3.5 Teunisbloempijlstaart en grote vos	8
4.RESULTATEN	12
4.1 Huismus	12
4.2 Gierzwaluw	12
4.3 Vleermuizen per soort	12
4.4 Vleermuizen per functie	14
3.4 Steenmarter en wezel	14
3.5 Teunisbloempijlstaart en grote vos	14
5.EFFECTENBEOORDELING	16
5.1 Huismus	16
5.2 Gierzwaluw	16
5.3 Vleermuizen	16
3.4 Steenmarter en wezel	17
3.5 Teunisbloempijlstaart en grote vos	17
6.TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING	18
6.1 Toetsing aan de wet	18
6.2 Volledigheid inventarisatie	18

7. CONCLUSIES EN ADVIES

19

8. BRONNEN

20

1. AANLEIDING

1.1 Aanleiding

Er zijn plannen om de locatie aan de Bitswijk 11 te Uden, en het naastgelegen braakliggende veld genummerd Bitswijk 9, 12 appartementen en 5 grondgebonden woningen te realiseren.

Hiervoor zal het huisje op Bitswijk 11 gesloopt worden, de bomen gekapt en het aanwezige groen verwijderd. Daarbij zal het gehele terrein van zowel Bitswijk 11 als Bitswijk 9 heringericht worden. Er zal naast de sloop, vegetatie en bestrating worden verwijderd en er zal grondverzet gepleegd worden.

Om te voldoen aan nationale en internationale regelgeving is het verplicht om, voordat de ingreep plaatsvindt, een onderzoek te doen naar het eventueel voorkomen van beschermde flora en fauna.

Om de effecten van de plannen op natuurwaarden te bepalen is door ecologisch adviesbureau Alerti op 19 maart 2022 een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Uit dat onderzoek bleek dat het plangebied mogelijk geschikt is voor huismus, gierwaluw, vleermuizen, steenmarter, wezel, grote vos en teunisbloempijlstaart.

Door het verdwijnen van het pand, en de houtige en kruidenbegroeiing rondom het pand kunnen mogelijk verblijfplaatsen van steenmarter, wezel, huismus en gierwaluw, en vleermuisverblijfplaatsen en/of foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen verdwijnen, en kan habitat voor de grote vos en teunisbloempijlstaart mogelijk verdwijnen.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Welke functies heeft het plangebied voor huismussen?
- Welke functies heeft het plangebied voor gierwaluwen?
- Welke soorten vleermuizen komen momenteel voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het onderzoeksgebied voor de aanwezige vleermuizen?
- Welke functies heeft het plangebied voor steenmarter en wezel?
- Welke functies heeft het plangebied voor grote vos en teunisbloempijlstaart?
- Leidt de ingreep tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming?

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van het plangebied, voor wat betreft de huidige en de toekomstige situatie. In hoofdstuk 3 worden de methode van werken en de onderzoeksinspanning beschreven. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het huismus-, gierwaluw- en vleermuisonderzoek gepresenteerd. De mogelijke effecten van de ingreep worden gerelateerd aan de aanwezige soorten in hoofdstuk 5. Hoofdstuk 6 beschrijft de toetsing aan de Wet natuurbescherming. In hoofdstuk 7 worden de conclusies en enkele aanbevelingen weergegeven. Hoofdstuk 8 bestaat uit een korte bronnenlijst.

2. OMSC1HRIJVING ONDERZOEKSGBIED

2.1 Huidige situatie

Ligging van het onderzoeksgebied

Het plangebied (± 19 are) is gelegen aan de Bitswijk 9-11, in het noordwestelijk deel van de bebouwde kom van Uden. Volgens de topografische kaart van Nederland kaartblad 45H (schaal 1:25.000) zijn de coördinaten van het midden van het plangebied $X = 170.260$, $Y = 409.007$.

Het onderzoeksgebied is omkaderd weergegeven op de luchtfoto (figuur 1) en met rode ster op de topografische kaart (figuur 2).

Figuur 1: Luchtfoto met begrenzing onderzoeksgebied (rood omlijnd).

Figuur 2: Topografische kaart onderzoeksgebied (rode ster).

Huidige situatie

Het onderzoeksgebied omvat de percelen kadastraal bekend gemeente Maashorst, sectie L nummers 2910 en 3486. Het perceel is bij benadering 20 are groot en bestaat uit een zandvlakte, wat ruigtevegetatie, een vervallen woonhuis met schuur en een verwilderde tuin waar diverse struiken en kruiden staan. De omgeving is stedelijk, bestaat voornamelijk uit woonhuizen met relatief weinig groen. Aan de westzijde van het onderzoeksgebied wordt de woonwijk gescheiden door een smalle bosstrook van de A50.

2.2 Aanwezige ecotopen

Binnen het onderzoeksgebied zijn de volgende ecotopen aanwezig:

- Vervallen woning met klein houten schuurtje
- Klimop begroeiing aan meerdere zijden van het huisje
- Bestrating
- Een paar hogere bomen
- Verwilderde tuin
- Ligusterhaag
- Zandvlakte met pionierskruiden

2.3 Toekomstige (geplande) situatie

Het plan is om op deze locatie 12 appartementen en 5 grondgebonden woningen te realiseren.

3. WERKWIJZE

3.1 Huismus

Er zijn voor huismus vier inventarisatiebezoeken gebracht aan de planlocatie op respectievelijk 20 mei, 30 mei, 9 juni en 19 juni 2022. De weersomstandigheden tijdens de inventarisatiebezoeken waren goed (droog en niet te koud, zie tabel 1). Tijdens de inventarisaties is bij het plangebied gepost vanaf meerdere overzichtspunten en gelet op broedende en/of broedverdachte (zingende) vogels. De gevolgde onderzoeksmethode voor huismus is gestoeld op het door BIJ12 uitgebrachte Kennisdocument Huismus, Versie 1.0 juli 2017.

Volgens het kennisdocument kan de aanwezigheid van een nest van een huismus als volgt worden aangetoond:

1. een nestindicatieve waarneming:
 - o een nest of nestbouw of
 - o bezoek van een huismus aan een waarschijnlijke nestplaats (nest zelf vaak niet zichtbaar, maar grassprietten of veertjes steken uit) of
 - o transport van voedsel of ontlastingspakketjes of
 - o bedelende jongen in nest (vlak voor uitvliegen goed te horen, steken kopjes uit nestopening).

2. min. 1 waarneming in potentieel broedbiotoop in de periode 10 maart t/m 20 juni van:
 - o een zingend mannetje (veelal op de dakrand) of
 - o aanwezigheid van een paartje bij een potentiële nestplaats of
 - o balts.

Afwezigheid van broedende huismussen is aangetoond, als er tijdens twee gerichte veldbezoeken in de periode 1 april tot en met 15 mei (met minimaal tien dagen tussen beide veldbezoeken) of tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode 10 maart tot en met 20 juni geen aanwezigheid kan worden aangetoond.

3.2 Gierzwaluw

In het onderzoeksgebied is de bebouwing geïnspecteerd op de aanwezigheid van mogelijke nestplaatsen van gierzwaluwen. Voor het onderzoek naar nestplaatsen van de gierzwaluw zijn in totaal drie veldbezoeken afgelegd, waarvan twee gecombineerd met de avondveldbezoeken voor vleermuizen.

De veldinventarisaties vonden plaats op 9 juni, 19 juni en op 7 juli 2022, deels voorafgaand aan het vleermuisonderzoek. De gekozen data hangen onder meer samen met het broedseizoen van de gierzwaluw. Alle inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1).

De inventarisaties bestonden uit:

- de inspectie van het onderzoeksgebied op de aanwezigheid van mogelijke nestplaatsen en andere sporen van gierzwaluw;

- de inventarisatie op zicht en gehoor van gierzwaluw waarvan de nestplaats jaarrond is beschermd;

Op de avonden van de inventarisatiedata is het onderzoeksgebied geïnventariseerd op de aanwezigheid van gierzwaluwen.

Hierbij zijn steeds zo veel mogelijk de aanwijzingen gevolgd die beschreven zijn in het BIJ12 Kennisdocument Gierzwaluw, Versie 1.0, juli 2017.

De Gierzwaluw is een trekvogel die pas vanaf eind april in Nederland terugkeert vanuit Afrikaanse wintergronden. Kolonies zijn snel herkenbaar doordat de vogels geregeld bij de nesten zwermen en roepen. Deze waarnemingen zijn echter indicatief. Het vaststellen van een broedgeval geschiedt door het waarnemen van een in- of uitvliegende vogel. De exacte locatie van de nestopening dient daarbij te worden vastgelegd.

3.3 Vleermuizen

De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd aan de hand van het vleermuisenprotocol (2021) dat is opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur (GAN), Netwerk Groene Bureaus (NGB) en Zoogdiervereniging. Tijdens de veldbezoeken is op grond van geluid en zicht geïnventariseerd. Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en voor het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. Deze echolocatie vindt plaats door middel van ultrasone geluiden die de vleermuis produceert en zijn soort specifiek. Met behulp van een ultrasounddetector (batdetector) kunnen deze geluiden voor mensen hoorbaar worden gemaakt. Tijdens het onderzoek is gebruikgemaakt van een Petterson D240x ultrasounddetector (batdetector) en een sterke zaklamp (TK41 Max 860 Lumens). Met een Ediol R-09 RH digitale recorder zijn geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd met behulp van het programma Bat Sound Pro 3.31b. Verder is gebruik gemaakt van een Elekon Batlogger M, een zeer gevoelige heterodyne batdetector die niet alleen het geluid registreert, maar ook de exacte locatie van het vleermuisgeluid, de tijd van de waarneming, en de exacte lokale weersomstandigheden op dat moment. Tijdens de onderzoeken is eveneens gebruik gemaakt van een Pulsar Helion XP38 warmtebeeldcamera. Gezien de geringe grootte en overzichtelijkheid van het plangebied van het onderzoeksgebied is het onderzoek uitgevoerd door een persoon.

Op basis van de aanwezige ecotopen zijn de volgende functies te verwachten:

- Vliegroutes en foerageergebieden
- Paarverblijven
- Kraamverblijven
- Zomerverblijven

De bebouwing is ongeschikt voor massawinterverblijven. Het huisje is laag, en heeft geen spouw. Het huisje is aan de zuidoostkant volledig overgroeid met klimop en heeft aan deze kant geen mogelijkheden voor vleermuizen. De achterzijde is overgroeid omdat daar een grote boom het hele dak bijna bedekt, hier is eveneens geen ruimte voor vleermuizen om in te vliegen.

De straatzijde geeft wel mogelijkheden, en de noordkant waar een padje aanwezig is eveneens.

Er zijn in het voorjaar 2022 drie veldinventarisaties geweest.

De eerste voorjaarsveldinventarisatie vond plaats op 9 juni 2022 's avonds na zonsondergang. Er is lopend geïnventariseerd op verschillende plekken, o.a. rondom het huisje, en op het naastliggende braakliggende veld. Daarnaast is in de directe omgeving van het plangebied rondgelopen en geïnventariseerd.

Op 7 juli 2022 is 's avonds een tweede inventarisatie uitgevoerd, na zonsondergang, wederom met vooral waarnemingen rondom het huisje en het braakliggende veld. Een derde inventarisatie is 's ochtends voor zonsopkomst gedaan op 8 juli 2022. Hierbij is op dezelfde wijze te werk gegaan. Er is wederom geïnventariseerd rondom het huisje en op het braakliggende veld. Daarnaast is wederom rondom het plangebied rondgelopen en geïnventariseerd.

In de nazomer van 2022 zijn er twee veldinventarisaties geweest, na zonsondergang. De eerste nazomerinventarisatie was op 18 augustus 2022. De tweede op 9 september 2022. In de nazomer is er wederom lopend geïnventariseerd op verschillende plekken, o.a. rondom het huisje, op het braakliggende veld, met name langs de randen. Daarnaast is in de directe omgeving van het plangebied rondgelopen en geïnventariseerd.

Gezien de grootte van het onderzoeksgebied zijn de vleermuisinventarisaties uitgevoerd deels door twee ecologisch deskundigen en deels door een ecologisch deskundige.

Alle inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1).

3.4 Steenmarter en wezel

Voor het onderzoek naar marterachtigen (w.o. steenmarter en wezel) is gebruik gemaakt van een Mostella cameravalkist, met daarin een opstelling met een wildcamera (Browning 2019 Dark Ops D PRO X) in een gesloten ruimte, die via een buis toegankelijk is voor marterachtigen. Er is bij dit onderzoek gebruik gemaakt van een lokstof (leeg blikje sardines), waardoor de marter de Mostella in gelokt wordt, en wordt gefotografeerd zodra hij de Mostella binnengaat. De Mostella cameravalkist met camera is voor een periode van 6 weken, in de periode maart-augustus, geplaatst op de meest gunstige locatie voor marterachtigen onder de struiken in het veld direct naast het huisje. De Mostella is op 7 juli geplaatst en op 18 augustus weer weggehaald.

3.5 Teunisbloempijlstaart en grote vos

Teunisbloempijlstaart

De teunisbloempijlstaart heeft als waardplanten het wilgenroosje, teunisbloem, bastaardwederik en kattenstaart. Rupsen kunnen op deze planten gezocht worden vanaf juni tot september, maar de beste tijd is tussen half juni en begin augustus.

Voor het onderzoek naar teunisbloempijlstaart is op 19 juni 2022 overdag gezocht naar waardplanten van de teunisbloempijlstaart. Gezien het feit dat er op het braakliggende terrein een relatief groot aantal teunisbloemen aanwezig waren, is daarna actief gezocht naar rupsen van de teunisbloempijlstaart.

Om geen rupsen te missen is op 7 juli is een hernieuwd onderzoek naar de rups van de teunisbloempijlstaart uitgevoerd, en is wederom actief gezocht naar rupsen. Gezien het

feit dat de rups van de teunisbloem in de latere stadia groot is, en redelijk opvallend, is de kans dat de rups tijdens de twee inventarisatieronden over het hoofd gezien is, uitgesloten.

Grote vos

Rupsen van de grote vos zijn herkenbaar aan de combinatie van de vertakte oranje stekels en de blauwzwarte kleur, afgewisseld met oranjebruine lengtestrepen. De rupsen leven net als die van de kleine vos in groepen van tientallen tot enkele honderden rupsen bij elkaar. Dat de rupsen van de grote vos toch niet vaak gezien worden, heeft vermoedelijk te maken met hun levenswijze. De rupsen van de grote vos leven vaak op bomen en struiken die op een beschutte plek groeien, zoals langs bosranden en brede bospaden, op kapvlaktes of in boomgaarden. Ze houden van warme plaatsen die een deel van de dag in de zon liggen. Daarbij zijn breedbladige wilgensoorten, iepen en zoete kers de belangrijkste waardplanten, maar ze eten ook soorten als peer en ratelpopulier. Een deel van de rupsennesten bevindt zich hoog in struiken en jonge bomen, tot ten minste tien meter boven de grond. Hierdoor zijn de groepen rupsen ondanks hun opvallende kleuren eenvoudig over het hoofd te zien. Echter, met z'n allen kunnen ze hele takken van de waardplant praktisch kaalvreten. Bovendien eten de rupsen graag van uitstekende takken van de waardplant, waardoor de tak waarvan de bladeren sterk zijn aangevreten voor de oplettende waarnemer snel opvalt. Zelfs als de rupsen de waardplant al verlaten hebben om te verpoppen, zijn deze sporen vaak nog voldoende om de aanwezigheid van de soort aan te tonen. Behalve de vraatsporen blijven namelijk ook vaak nog de larvenhuidjes achter van rupsen die in de boom of struik verveld zijn. Rupsen van de grote vos zijn aanwezig tussen half april en half juli.

Voor de grote vos is op 19 juni 2022 eenmalig gezocht naar nesten met rupsen van de grote vos in de aanwezige bomen, en naar kaal- of aangevreten takken en larvenhuidjes van de grote vos.

Tabel 1

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur Onderzoek	Zon op/ onder	Weer	Temp.
20-05-2022	<u>Huismus:</u> Zingende mannetjes en nestplaatsen	9.00-11.00	05.39/ 21.35	Wind ZW, 3 Bft Half bewolkt Geen neerslag	14,7°C
30-05-2022	<u>Huismus:</u> Zingende mannetjes en nestplaatsen	9.00-11.00	05.28/ 21.48	Wind NW, 1 Bft Vrijwel onbewolkt Geen neerslag	11.4°C
09-06-2022	<u>Huismus:</u> Zingende mannetjes en nestplaatsen	9.00-11.00	05.21/ 21.59	Wind W, 2 Bft Vrijwel onbewolkt Geen neerslag	15.5°C
09-06-2022	<u>Gierzwaluwen</u> Nestgelegenheid <u>Vleermuizen:</u> Inspectie plangebied, Kraamverblijf- en zwermplaats, zomerverblijf, vliegrouete, foerageergebied	21.00 -24.00	05.21/ 21.59	Wind W, 2 Bft Vrijwel onbewolkt Geen neerslag	15.5°C
19-06-2022	<u>Huismus:</u> Zingende mannetjes en nestplaatsen	9.00-11.00	05.20/ 22.03	Wind N, 2 Bft Geheel bewolkt Geen neerslag	15.5°C
19-06-2022	<u>Teunisbloempijlstaart en Grote vos</u> Waardplanten onderzoek	11.00-15.00	05.20/ 22.03	Wind N, 2 Bft Geheel bewolkt Geen neerslag	15.5°C
19-06-2022	<u>Gierzwaluwen</u> Nestgelegenheid	21.00 -22.30	05.20/ 22.03	Wind N, 2 Bft Geheel bewolkt Geen neerslag	15.5°C
07-07-2022	<u>Teunisbloempijlstaart</u> <u>Gierzwaluwen</u> Nestgelegenheid <u>Vleermuizen:</u> Kraamverblijf- en zwermplaats, zomerverblijf, vliegrouete, foerageergebied <u>Marterachtigen</u> Plaatsing Mostella	19.00 -24.00	05.29/ 22.00	Wind N, 3 Bft Vrijwel onbewolkt. Geen neerslag	19.1°C
08-07-2022	<u>Vleermuizen:</u> Kraamverblijf- en zwermplaats, zomerverblijf, vliegrouete, foerageergebied	03.15 -05.30	05.31/ 21.59	Wind NO, 2 Bft Onbewolkt Geen neerslag	18.0°C

18-08-2022	<u>Vleermuizen:</u> Paarverblijf, zomerverblijf, vliegroute, foerageergebied	23.00-02.00	06.29/ 20.58	Wind W, 1 Bft Onbewolkt Geen neerslag	20.3°C
09-09-2022	<u>Vleermuizen:</u> Paarverblijf, zomerverblijf, vliegroute, foerageergebied	23.00-02.00	07.05/ 20.09	Wind Z, 3 Bft Vrijwel onbewolkt Geen neerslag	15,7°C

.

4. RESULTATEN

4.1 Huismussen

Tijdens geen van de vier inventarisatiemomenten, op 20 mei, 30 mei, 9 juni en 19 juni, zijn er binnen het plangebied nest-indicatieve waarnemingen van huismus geconstateerd, zoals zingende mannetjes op de nok van het dak, de dakrand of goot, er waren geen huismussen die aanvlogen met nestmateriaal of ander materiaal, niets van dat alles. Ook zijn binnen en vlak bij het plangebied geen foeragerende of rustende huismussen aangetroffen. Er zijn op de open zandplekken geen huismussen aangetroffen die een zandbad namen. Er zijn op geen enkel moment tijdens de waarnemingen huismussen aanwezig geweest, ook niet in de directe omgeving.

Er is geen enkele aanwijzing van nesten onder het dak, van schuilplekken in de klimop of de overige struikbegroeiing of van huismusactiviteit in de zandvlakte met pionierskruiden.

Er kan om die reden redelijkerwijze aangenomen worden dat er geen vaste rust- en verblijfplaatsen voor huismussen aanwezig zijn binnen het plangebied.

4.2 Gierzwaluw

Tijdens geen van de drie waarnemingen, op 09 juni, 19 juni en 7 juli 2022, zijn gierzwaluwen aangetroffen boven het plangebied. Er zijn wel op alle drie avonden hoogvliegende gierzwaluwen waargenomen boven het dorp, maar op geen moment kwamen ze naar beneden in de buurt van het plangebied. Er zijn binnen het plangebied geen nestindicaties van gierzwaluw aanwezig.

4.3 Vleermuizen per soort

Er is in totaal een vleermuissoort vastgesteld, te weten de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

Tijdens de voorjaaronderzoeken is uitsluitend foerageergedrag van de gewone dwergvleermuis aangetroffen aan de meest westelijke zijde van het braakliggende terrein.

Er was in het voorjaar rondom het huisje en op het braakliggende terrein zeer weinig vleermuisactiviteit. Er is eveneens kortstondig gefoerageerd bij de bosjes aan de oostzijde van het braakliggend terrein.

Tijdens het eerste avondonderzoek op 2 juni 2022 zijn vanaf ongeveer 22.50 uur tot 23.10 uur twee gewone dwergvleermuizen foeragerend aangetroffen aan de westrand van het braakliggende terrein. Eenmalig vloog een gewone dwergvleermuis vanuit het zuiden, over het braakliggende terrein naar het noorden. Dat was de enige plek waar vleermuizen zijn aangetroffen. Op alle andere plekken binnen het plangebied zijn geen vleermuizen gehoord.

Tijdens het tweede bezoek, op 7 juli 2022, was het hetzelfde beeld. In eerste instantie in het geheel geen vleermuizen, later op de avond, zo rond 23.00 uur ongeveer 10 minuten een aantal gewone dwergvleermuizen foeragerend in het achterste deel van het braak-

liggend terrein. Tijdens het ochtendbezoek op 8 juli 2022 zijn in het geheel geen vleermuizen gehoord. Er waren geen invliegende exemplaren en er werd eveneens niet gezwermd.

Tijdens de waarnemingen in de nazomer was er eveneens zeer weinig vleermuisactiviteit. Er werd op de eerste avond in de nazomer, op 18 augustus 2022, regelmatig gebaltst door een gewone dwergvleermuis bij de voortuinen van de woningen aan de Kroezel 7 en 9, en de Sterappel 68 en 66. Ze kwamen echter op geen enkel moment in de buurt van het plangebied. Ook werd er gebaltst langs het achterste deel van het braakliggend terrein, bij de achtertuinen van de woningen aan de Kroezel 7 en 9, en de Sterappel 68 en 66.

Op 9 september hetzelfde beeld, er werd gebaltst langs de voorgevels van Kroezel 7 en 9, en de Sterappel 68 en 66, er in en langs de achtertuinen van Kroezel 7 en 9, en de Sterappel 68 en 66, maar niet in de buurt van het huisje of verderop op het braakliggend terrein.

Figuur 3. Waarnemingen van vleermuizen. De oranje ovalen geven weer waar baltende gewone dwergvleermuizen zijn aangetroffen. Het groene ovaal geeft aan waar in het voorjaar kortstondig gefoerageerd is door een gewone dwergvleermuis. De oranje pijl geeft aan waar eenmalig een gewone dwergvleermuis passeerde.

4.4 Vleermuizen per functie

Kraamverblijven

Er werd niet gezwermd in de ochtend in het voorjaar. Er was af en toe een foeragerende gewone dwergvleermuis binnen en in de buurt van het onderzoeksgebied, maar er was geen enkele aanwijzing dat er een kraamkolonie zou kunnen zitten in het huisje of de boom in de verwilderde achtertuin. In de verwilderde tuin achter het huisje werden in het geheel geen vleermuizen waargenomen. Er is in geen geval een kraamverblijf aanwezig in het plangebied.

Foerageergebieden en vliegroutes

In het voorjaar 2022 zijn tijdens de inventarisaties meerdere foeragerende gewone dwergvleermuizen aangetroffen langs de rand van het braakliggend terrein. Gezien het feit dat in de directe omgeving van het onderzoeksgebied ruimschoots geschikt foerageergebied aanwezig is, is er geen reden om aan te nemen dat het hier om essentieel foerageergebied gaat.

Er werd slechts eenmaal een passerende gewone dwergvleermuis waargenomen, wat te weinig is om te spreken van een vliegroute. Er is binnen het plangebied geen essentiële vliegroute aanwezig.

Paarverblijven, zomerverblijven en winterverblijven

Er is in het najaar geen zomerverblijf of paarverblijf geconstateerd binnen het plangebied. Er werd weliswaar gebaltst in de omgeving van het plangebied maar deze baltsende vleermuizen hadden op geen enkele manier een binding met de bebouwing of met de boom binnen het plangebied. Er zijn binnen het plangebied geen paarverblijven van vleermuizen aanwezig.

Er is in het najaar eveneens geen zwermgedrag geconstateerd, waarmee een massawinterverblijf uitgesloten is.

4.5 Steenmarter en wezel

In de 6 weken dat de Mostella met cameraval op het terrein gestaan heeft, is niet een maal een wezel, steenmarter of andere marterachtige binnen de Mostella aanwezig geweest of gefotografeerd. Er zijn geen marterachtigen door de lokbuis gelopen. Er zijn eveneens geen sporen van wezel of steenmarter aangetroffen. Wel zijn een aantal keren een bruine rat, en veel muizen waargenomen. Deze soorten zijn echter niet beschermd. Aanwezigheid van een verblijfplaats of essentieel leefgebied van steenmarter en wezel zijn hiermee redelijkerwijze uitgesloten.

4.6 Grote vos en teunisbloempijlstaart

Teunisbloempijlstaart

De teunisbloempijlstaart heeft als waardplanten het wilgenroosje, teunisbloem, bastaardwederik en kattenstaart. Rupsen kunnen op deze planten gezocht worden vanaf juni tot september, maar de beste tijd is tussen half juni en begin augustus.

Voor het onderzoek naar teunisbloempijlstaart is op 19 juni 2022 overdag gezocht naar waardplanten van de teunisbloempijlstaart.

Gezien het feit dat er op het braakliggende terrein een relatief groot aantal teunisbloemen aanwezig waren, is daarna actief gezocht naar rupsen van de teunisbloempijlstaart. Er is op 19 juni op geen enkele plant een rups van de teunisbloempijlstaart aangetroffen.

Op 7 juli is, voorafgaand aan het gierzwaluw en vleermuisonderzoek een hernieuwd onderzoek naar de rups van de teunisbloempijlstaart uitgevoerd, en is wederom actief gezocht naar rupsen. Gezien het feit dat de rups van de teunisbloem in de latere stadia groot is, en redelijk opvallend, is de kans dat de rups over het hoofd gezien is, uitgesloten. Hiermee is een aanwezig leefgebied van de teunisbloempijlstaart redelijkerwijze uitgesloten.

Grote vos

Voor de grote vos is op 19 juni 2022 eenmalig gezocht naar nesten met rupsen van de grote vos in de aanwezige bomen, en naar kaal- of aangevreten takken en larvenhuidjes van de grote vos. Er zijn geen rupsen aangetroffen in de bomen. De vlinder zelf werd eveneens niet aangetroffen. Eveneens werden er geen nesten van rupsen, kaalgevreten takken of larvehuidjes gevonden, waarmee de aanwezigheid van de grote vos redelijkerwijze kan worden uitgesloten.

5. EFFECTENBEOORDELING

5.1 Huismussen

Tijdens de inventarisaties, op 20 mei, 30 mei, 9 juni en 19 juni zijn er geen nest-indicatieve waarnemingen van huismus binnen het plangebied geconstateerd. Er gaan door de ingreep gaan huismusnesten, rustgebied of foerageergebied voor huismus verloren.

5.2 Gierzwaluw

Tijdens geen van de drie waarnemingen, op 09 juni, 19 juni en 7 juli 2022, zijn er gierzwaluwen aangetroffen boven het plangebied. Er gaan door de ingreep geen verblijfplaatsen van gierzwaluw verloren.

5.3 Vleermuizen

Kraamverblijven en zomerverblijven

Er zijn in het voorjaar 2022 geen kraamkolonies aangetroffen. Er werd op geen enkel moment rond de te slopen bebouwing tijdens de nachtelijke waarnemingen in het voorjaar zwermgedrag waargenomen, en eveneens geen in- of uitvliegers. In de te slopen bebouwing zijn geen kraamkolonies van vleermuizen aanwezig. Er zijn eveneens in het voorjaar geen zomerverblijven binnen het plangebied waargenomen.

Foerageergebieden en vliegroutes

In het voorjaar werden binnen het plangebied uitsluitend langs de westrand en bij de bosjes aan de oostkant van het braakliggend terrein een paar foeragerende vleermuizen aangetroffen. In het voorjaar zijn er tijdens de ochtendronde geen, en tijdens de avondrondes maximaal drie gewone dwergvleermuizen per avond foeragerend aangetroffen. Er is in het voorjaar eenmalig een passerende gewone dwergvleermuis waargenomen binnen het plangebied (zie fig. 4).

Paarverblijven en winterverblijven

Hoewel er in de achtertuinen van woningen langs de Kroezel, in de buurt van het plangebied regelmatig kortstondig gebaltst werd, kan gesteld worden dat het paarverblijf van deze gewone dwergvleermuis zich met zekerheid niet binnen het plangebied bevindt.

Paarverblijfplaatsen kunnen in de te slopen bebouwing worden uitgesloten. Gezien de geringe grootte van de woning, is een winterverblijf redelijkerwijze uitgesloten. Er werd op 18 augustus en 9 september dan ook geen zwermgedrag waargenomen van de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving van de te slopen bebouwing. Er is met zekerheid geen massawinterverblijfplaats aanwezig. Er is ook geen indicatie voor kleine winterverblijven gezien het ontbreken van paarverblijven.

5.4 Steenmarter en wezel

De marterbox is voor een periode van 6 weken, in de periode maart-augustus, geplaatst op de meest gunstige locatie voor marterachtigen onder de struiken in het veld, achterin de tuin van het huisje, onder de hogere begroeiing, op een zeer onopvallende en rustige plek, in de buurt van het houten schuurtje. De marterbox is op 7 juli geplaatst en op 18 augustus weer weggehaald.

Analyse van het fotomateriaal leerde dat er op geen enkel moment een wezel of steenmarter gefotografeerd is. Er zijn geen marterachtigen aangetroffen. Wel is een paar keer een rat door de buis gelopen, en er zijn een flink aantal muizen op de foto vastgelegd. Naast het marteronderzoek door middel van de Mostella, is gelet op prenten, haren en uitwerpselen van steenmarter en wezel. Deze werden niet aangetroffen.

Gezien het feit dat het onderzoek naar marterachtigen uitgevoerd is volgens de Handreiking kleine marterachtigen van de provincie Brabant, er geen marters zijn aangetroffen en het onderzoeksgebied slechts 0,2 hectare groot is en stedelijk ligt, kunnen steenmarter en wezel redelijkerwijze worden uitgesloten.

5.5 Grote vos en teunisbloempijlstaart

Teunisbloempijlstaart

Gezien het feit dat er op het braakliggende terrein een relatief groot aantal teunisbloemen aanwezig waren, is daarna actief gezocht naar rupsen van de teunisbloempijlstaart. Er is op 19 juni op geen enkele plant een rups van de teunisbloempijlstaart aangetroffen. Ook op 7 juli zijn geen rupsen of imago's van de teunisbloempijlstaart aangetroffen. Hiermee is een aanwezig leefgebied van de teunisbloempijlstaart redelijkerwijze uitgesloten.

Grote vos

Voor de grote vos is op 19 juni 2022 eenmalig gezocht naar nesten met rupsen van de grote vos in de aanwezige bomen, en naar kaal- of aangevreten takken en larvenhuidjes van de grote vos. Er zijn geen rupsen aangetroffen in de bomen. De vlinder zelf werd eveneens niet aangetroffen. Eveneens werden er geen nesten van rupsen, kaalgevreten takken of larvehuidjes gevonden, waarmee de aanwezigheid van de grote vos redelijkerwijze kan worden uitgesloten.

6. TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING

6.1 Toetsing aan de wet

Met de ontwikkeling gaan geen vaste rust- of verblijfplaatsen van huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen verloren. Er gaan eveneens geen foerageergebieden of vliegroutes verloren van vleermuizen. Er gaat geen leefgebied van de steenmarter of wezel verloren en evenmin gaat er leefgebied van de teunisbloempijlstaart of grote vos verloren.

De ingreep leidt niet tot overtreding van de Wet natuurbescherming voor wat betreft huismus, gierzwaluw of vleermuizen.

Omdat het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens de aanwijzingen van het BIJ12 Kennisdocument huismus *Passer domesticus*, versie 1.0, juli 2017, BIJ12 Kennisdocument gierzwaluw *Apus apus*, versie 1.0, juli 2017, en het vleermuisprotocol (2021) dat is opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur (GAN), Netwerk Groene Bureaus (NGB) en Zoogdiervereniging, kan worden gesteld dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd voor vleermuizen. Gezien het feit dat het onderzoek naar marterachtigen uitgevoerd is volgens de Handreiking kleine marterachtigen van de provincie Brabant kan worden gesteld dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd voor kleine marterachtigen. Gezien het feit dat voor de teunisbloempijlstaart en de grote vos de protocollen gebruikt zijn die door de Vlinderstichting geadviseerd worden kan eveneens gesteld worden dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd voor deze vlindersoorten.

6.2 Volledigheid inventarisatie

De inventarisatie is een steekproef. Het is dan ook mogelijk dat soorten en functies niet waargenomen zijn, terwijl ze op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is echter acceptabel, de Wet natuurbescherming vraagt een initiatiefnemer om alles te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden. Met de gekozen methodes en inspanningen is dan ook voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (Zorgplicht) van de Wet natuurbescherming voor wat betreft huismus, gierzwaluw, vleermuizen, kleine marterachtigen, teunisbloempijlstaart en grote vos. Wat betreft dit onderzoek heeft de initiatiefnemer dan ook gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden voor het vaststellen van vaste rust en verblijfplaatsen, zomer-, kraam-, paar- en winterverblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroute(s).

7. CONCLUSIES EN ADVIES

Op basis van het onderzoek kan worden geconcludeerd dat binnen het plangebied geen vaste rust- of verblijfplaatsen van de huismus zijn. Er kan worden gesteld dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd voor vleermuizen. Eveneens zijn er geen essentiële foerageergebieden of vliegroutes van vleermuizen aanwezig. Met de ontwikkeling gaan geen vaste rust- of verblijfplaatsen, foerageergebieden of vliegroutes verloren van huismus, gierzwaluw, vleermuizen, marterachtigen, teunisbloempijlstaart of grote vos. Negatieve effecten op lokale populaties huismus, gierzwaluw, vleermuizen, marterachtigen, teunisbloempijlstaart of grote vos zijn uitgesloten.

De ingreep en de werkzaamheden leiden niet tot overtreding van de Wet natuurbescherming. De werkzaamheden kunnen zonder belemmering van de Wet natuurbescherming worden uitgevoerd.

Wel is het van belang dat er tijdens de ingreep, bij zowel de sloop als de realisatie van de nieuwbouw geen sterke verlichting gericht wordt op de achtertuinen van de woningen aan de Kroezel, om verstoring van vleermuizen door verlichting, te voorkomen.

Dit kan gerealiseerd worden door te werken bij daglicht, en daar waar dat niet mogelijk is sterke verlichting richting deze tuinen te vermijden, zowel tijdens de sloop, de realisatie van het plan maar ook nadien.

Indien rekening gehouden wordt met het voorkomen van verstoring van verlichting op aangrenzend foerageergebied en de vliegroute aan westkant van het plangebied, wordt met het uitvoeren van de werkzaamheden de Wet natuurbescherming niet overtreden.

8. BRONNEN

- BIJ12, 2017 Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017
- Soorteninventarisatieprotocollen Netwerk Groene bureaus, versie juli 2017.
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Dietz C., A. Kiefer 2017. Veldgids Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Limpens, H.J.G.A., K. Mostert & W. Bongers (red.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Algemene websites

- www.mijn.rvo.nl (natuurwetgeving en soortenstandaarden)
- www.zoogdiervereniging.nl/vleermuizen
- www.vleermuizenindestad.nl
- Vlinderstichting.nl
- Brabant.nl